Lietas arhīva Nr. A42-01731-21
ECLI:LV:ADRJVTN:2021:1011.A420173121.2.S

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Valmierā 2021.gada 11.oktobrī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnesis G.Ploriņš,

piedaloties pieteicējam /pers. A/ un viņa pārstāvei /pers. B/,
atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Ieslodzījuma vietu pārvaldes pārstāvei /pers. C/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc /pers. A/ pieteikuma par Ieslodzījuma vietu pārvaldes 2021.gada 23.aprīļa lēmuma Nr.IP-1.9-15D atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar /vieta/ priekšnieka 2021.gada 12.marta lēmumu Nr.IP-4.9.-3 (turpmāk – sākotnējais lēmums) pieteicējam /pers. A/ piemērots disciplinārsods – atvaļināšana no dienesta – sakarā ar to, ka viņš neatturēja /pers. D/ no transportlīdzekļa vadīšanas reibumā, lai gan zināja, ka viņš lietojis alkoholu, kā arī nekavējoties neinformēja augstāku amatpersonu un nesniedza Valsts policijai patiesas ziņas par notikušo.

Nepiekrītot sākotnējam lēmumam, pieteicējs to apstrīdēja Ieslodzījuma vietu pārvaldē (turpmāk – pārvalde), kur tās priekšniece ar 2021.gada 23.aprīļa lēmumu Nr.IP-1.9-15D (turpmāk – lēmums) sākotnējo lēmumu atstāja negrozītu.

[2] Nepiekrītot arī lēmumam, pieteicējs vērsās Administratīvajā rajona tiesā, lūdzot to atcelt, norādot šādus argumentus.

[2.1] Pieteicējs neapstrīd, ka ir izdarījis disciplinārpārkāpumu un tādējādi pelnījis disciplinārsodu, taču pieteicējs iebilst pret piemērotā disciplinārsoda – atvaļināšana no dienesta – samērīgumu iepretī faktiski notikušā apstākļiem. Pieteicēja ieskatā, attiecībā uz visbargākā disciplinārsoda piemērošanu iestādei ir izsvērti jāpamato, kādēļ konkrētais sods ir samērīgs un atbilstošs. Tāpat iestādei ir jāpamato, kāpēc konkrētais sods ir piemērots soda primārā mērķa – sodīt vainīgo amatpersonu – un vispārējā mērķa – panākt, lai tā un citas amatpersonas ievērotu dienesta disciplīnu un atturētos no līdzīga rakstura disciplinārpārkāpuma izdarīšanas – sasniegšanai. Tomēr lēmumā pēc būtības šāda pamatojuma nav, tajā norādītas formālas frāzes bez reāla izvērtējuma un pamatojuma, ko tieši sabiedrība iegūs no pieteicēja atvaļināšanas un kā tieši pārvalde var novērst līdzīgu gadījumu atkārtošanos. Tādējādi pārvalde, pieņemot konkrēta satura lēmumu, nav pietiekami izvērtējusi samērīguma kritērijus. Tāpat pārvalde, izdarot lietderības apsvērumus, nav ņēmusi vērā pieteicēja raksturojumu un priekšzīmīgo dienesta gaitu. Nav samērīgi un taisnīgi, ka no dienesta būtu jāatvaļina nodarbinātais, kurš vairākus gadus ir godprātīgi un uzticami pildījis dienesta pienākumus.

[2.2] Pieteicēja ieskatā, pārvalde nepareizi identificējusi, ka, 2020.gada 26.oktobrī vēršoties pie /pers. E/, pieteicējs nebūtu bijis atklāts un sarunu uzsācis tikai pēc /pers. E/ iniciatīvas. Arī lēmumā minētais, ka /pers. E/ par situāciju uzzinājis no citas personas, nenozīmē, ka pieteicējs nebūtu vēlējies veikt pārrunas un labot situāciju. Minētais ir pretējs pieteicēja paskaidrotajam, ka tieši pats pieteicējs izvēlējās doties pie /pers. E/, lai lūgtu padomu konkrētajā situācijā. Pretēji apstākļi neizriet arī no /pers. E/ paskaidrotā. Pieteicējs piekrīt, ka, uzsākot sarunu, nav varējis formulēt savu domu un to, kā labāk tiešajam priekšniekam izstāstīt par notikušo, jo jutās satraucies (saistībā ar notikušo un to, ko par to teiks priekšnieks). Taču pieteicējs kategoriski nepiekrīt, ka par notikušo izstāstījis tikai tādēļ, ka to būtu pieprasījis /pers. E/. Arī lūgums /pers. E/ palīdzēt ar padomu, pieteicēja ieskatā, nepareizi novērtēts kā nespēja pieņemt patstāvīgu lēmumu. Apstāklis, ka situācija pieteicējam šķita cilvēciski sarežģīta, nenozīmē, ka pieteicējs nebūtu spējīgs pieņemt patstāvīgu lēmumu. Turklāt apstāklis, ka viņš jau nākamajā dežūrmaiņā vērsās pie tiešā priekšnieka, lūdzot padomu un palīdzību no pieredzējušas amatpersonas, liecina par viņa vēlmi labot un atzīt pieļauto kļūdu, vērst situāciju par labu un to pareizi atrisināt. Pieteicējs norāda, ka ātrāk par situāciju neziņoja, jo vēlējās runāt ar /pers. E/ personīgi, nevis izmantojot sakaru līdzekļus. Turklāt, sniedzot liecību Valsts policijā, pieteicējs apliecināja pieņemto lēmumu ar atbilstošu rīcību, sniedzot patiesu informāciju. Tādējādi veids, kā pieteicējs risināja situāciju, norāda uz labticību un apliecina viņa labo raksturojumu un vēlmi rīkoties iestādes interesēs.

[2.3] Atzīstot pieteicēja pārkāpumu par būtisku, kas radījis kaitējumu valsts interesēm, pārvalde nav norādījusi konkrēti, kāds kaitējums ir nodarīts. Lēmumā nav norādītas, kādas sabiedrības un valsts intereses tieši ir aizskāris pieteicējs un vai šāds interešu aizskārums ir reāls, nevis tikai abstrakts un iespējams. Pieteicējs ir pārliecināts, ka viņa izdarītais pārkāpums nav ietekmējis valsts pārvaldes funkcionēšanu pēc būtības. Tāpat ir apšaubāmi, vai sabiedrības un valsts interesēs ir samazināt nodarbināto skaitu iestādē, kas tā jau ir nepietiekams. Pieteicēja pārkāpums nekur nav izskanējis publiski, par to ir zināms tikai atsevišķiem kolēģiem. Apstāklis, ka konkrētajā gadījumā bija iesaistītas Valsts policijas amatpersonas un viena privātpersona, nenozīmē, ka lēmuma pieņemšana jebkādā veidā ir ietekmējusi šo personu subjektīvo uztveri par pieteicēju vai pārvaldi, īpaši tādēļ, ka par lēmuma pieņemšanu tam nav un nevar būt nekas zināms. Sabiedrībai, plašākā izpratnē, informācijas par šo disciplinārpārkāpumu nav un nevar būt, jo lēmums ir ierobežotas pieejamības dokuments, līdz ar to konkrētajā gadījumā nevar būt runa par sabiedrības uzticības mazināšanos attiecībā pret pārvaldi, iestādi vai arī pašu pieteicēju.

[3] Pārvalde rakstveida paskaidrojumā (*lietas 67. – 70.lapa*) norāda, ka pieteicēja pieteikumu neatzīst, papildus lēmumā norādītajam paskaidrojot sekojošo.

[3.1] Pieteicējam kā pārvaldes amatpersonai atbilstoši ieņemamajam amatam un uzticēto pienākumu apjomam bija jāpilda Latvijas Sodu izpildes kodeksā norādītie režīma pamatnoteikumi un bija jānodrošina brīvības atņemšanas iestādes iekšējās kārtības noteikumu ievērošana. Saskaņā ar

pārvaldes /vieta/ (turpmāk – /vieta/) Uzraudzības daļas uzrauga amata aprakstu, pieteicēja dienesta pienākumu izpilde paredzēja ciešu saskarsmi ar ieslodzītajām personām, kur uzraugam ir atvēlēta svarīgākā loma ieslodzīto uzvedības kontroles nodrošināšanā un to nevar nodrošināt amatpersona, kura rīkojas prettiesiski, ar savām darbībām radot sabiedrībā maldīgu iespaidu par disciplīnas kontroles nodrošināšanu pārvaldē. Pārvaldes administrācijas pārstāvju reputācija lielā mērā ietekmē administrācijas spēju nodrošināt kārtību ieslodzījuma vietā. Tādējādi disciplinārlietas izmeklēšanas ietvaros konstatētā pieteicēja prettiesiskā rīcība pamatoti radīja šaubas par viņa spējām veicināt ieslodzīto tiesisku uzvedību, veidot ieslodzīto sociāli pozitīvu vērtību izpratni, ja pats pieteicējs ir pretrunā ar tām.

Respektējot sabiedrības tiesības paļauties uz valsts pārvaldes tiesisku un kvalitatīvu darbību, valsts amatpersonai, atšķirībā no privātpersonām, ir labi jāpārzina tiesību normas un jārāda piemērs citām personām tiesību normu ievērošanā ne tikai dienesta pienākumu pildīšanas laikā, bet arī atrodoties ārpus dienesta vietas un laika. Rezumējot, valsts amatpersonai, tajā skaitā pieteicējam, esot amatpersonas statusā, nevainojama disciplīna un uzvedība, atšķirībā no privātpersonām, ir jāievēro 24 stundas diennaktī. Tādējādi, lai nodrošinātu pārvaldes darbības tiesisku, stabilu, efektīvu un atklātu darbību, no ieslodzījuma vietas amatpersonas ir sagaidāma īpaši atbildīga attieksme pret tiesību normu ievērošanu, tostarp, Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm dienesta gaitas likuma normu un pārvaldes 2008.gada 2.decembra kodeksā Nr.1/15-2kod. „Ieslodzījuma vietu pārvaldes Ētikas kodekss" (turpmāk – Ētikas kodekss) norādīto pamatprincipu ievērošanu, kā arī pret pārvaldes iekšējo normatīvo aktu prasību izpildi.

[3.2] Atbilstoši Ētikas kodeksa 2.punktam pārvaldes amatpersonas, pildot savus pienākumus, kā arī ārpus dienesta laika ievēro tajā noteiktos pamatprincipus, bet situācijās, kuras nav minētas šajā kodeksā, rīkojas saskaņā ar vispārpieņemtajām uzvedības normām. Ētisko principu un normu ievērošana uzlabo iestādes iekšējo vidi. Ētiska rīcība mazina iespēju, ka radīsies konflikti starp amatpersonām. Ja iestādē ir izstrādāts un pieejams ētikas normu un principu izklāsts, tas rada amatpersonām skaidru priekšstatu par to, kā rīkoties dažādās situācijās dienestā, kā arī saskarsmē ar kolēģiem. Ētikas kodeksā ietvertie principi un normas palīdz saprast, kādu rīcību un attieksmi amatpersonas ir tiesīgas sagaidīt viena no otras un kāda gaisotne tiek veidota pārvaldē. Saskaņā ar ētikas principiem amatpersonas rīcībai jābūt saprātīgai un racionālai, proti, amatpersonai ir jābūt spējīgai pamatot savu rīcību un paredzēt tās sekas. Ētika māca, ka cilvēka rīcībai jāatbilst noteiktām vērtībām, tādām kā godprātība, paškieņa, taisnīgums, uzticība, neatkarība.

Valsts amatpersonai ir jāveicina sabiedrības uzticība valsts pārvaldei un jāvairo sabiedrības kopīgais labums. Savi pienākumi valsts amatpersonai ir jāpilda centīgi un uzmanīgi, izmantojot savas zināšanas, prasmes, iemaņas un darba pieredzi. Valsts amatpersonai regulāri jāpapildina savas profesionālās zināšanas, jāuzrāda pašiniciatīva un jāstrādā pie sava un savas iestādes darba pilnveidošanas. Turklāt Ētikas kodeksa 7.punkts noteic, ka pārvaldes amatpersona ir pastāvīga, neatkarīga un objektīva, pildot savus pienākumus, ievēro Latvijas Republikas Satversmi, likumu un citu normatīvo aktu prasības, veicinot sabiedrības uzticību pārvaldei.

[3.3] Vērtējot disciplinārpārkāpuma rezultātā nodarīto kaitējumu, ir ņemts vērā apstāklis, ka pieteicējam kā pārvaldes amatpersonai bija tiesības saskaņā ar Ieslodzījuma vietu pārvaldes likuma 22. un 23.pantu, likumos un citos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā prasīt, lai personas pārtrauc likumpārkāpumus un citu rīcību, kura traucē amatpersonas pienākumu izpildi, kā arī lietot pret likumpārkāpējiem paredzētos piespiedu līdzekļus. Tāpat pieteicējam, pildot dienesta pienākumus, bija tiesības veikt personu apskati, telpu, mantu un apģērba pārbaudi, arī izmantojot tehniskos līdzekļus, izņemt priekšmetus, izstrādājumus un vielas, kuras aizliegts ienest, lietot un glabāt ieslodzījuma vietā, kā arī lietot fizisku spēku, speciālos cīņas paņēmienus un speciālos līdzekļus.

Tomēr pieteicējs ar savu rīcību ir radījis virkni viena pēc otra sekojošu (veicinošu) notikumu virkni jeb turpinājumu, proti, neveicot darbības, lai atturētu pārvaldes amatpersonu no automašīnas vadīšanas alkohola ietekmē, pats kā pasažieris iekāpa (atradās) /pers. D/ vadītajā automašīnā un nekavējoties par viņa rīcību neinformēja augstāku amatpersonu, tādējādi sekmējot ceļu satiksmes negadījumu – /pers. D/ vadītās automašīnas nobraukšanu no braucamās ceļa daļas, kā arī citu personu teiktā ietekmē, nepieņemot patstāvīgu un objektīvu lēmumu, sniedza Valsts policijas darbiniekiem nepatiesas ziņas par ceļu satiksmes negadījumu. Ar šādu pieteicēja rīcību radīts kaitējums svarīgām valsts un sabiedrības interesēm un šo kaitējumu nav iespējams novērst, novēršot attiecīgā disciplinārpārkāpuma tiešās sekas.

[3.4] Pieņemot lēmumu, ir ņemti vērā Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm disciplināratbildības likuma (turpmāk – Disciplināratbildības likums) 15.pantā noteiktie disciplinārsoda piemērošanas vispārīgie noteikumi, kopsakarā ar Administratīvā procesa likumā noteiktajiem principiem. Lietā konstatēts, ka pieteicējam nevar izteikt aizrādījumu, jo tas piemērojams gadījumā, ja amatpersona ir izdarījusi disciplinārpārkāpumu, bet šis pārkāpums ir mazsvarīgs vai nav radījis nelabvēlīgas sekas. Taču pieteicēja izdarītais disciplinārpārkāpums nav mazsvarīgs un tas ir radījis nelabvēlīgas sekas (pieteicēja rīcība, neveicot darbības, lai atturētu /pers. D/ no automašīnas vadīšanas alkohola ietekmē, kā rezultātā notika ceļu satiksmes negadījums, ir radījis nelabvēlīgas sekas un kaitējumu, ko nevar novērst jeb padarīt par nebijušu). Savukārt, ņemot vērā disciplinārlietas ietvaros konstatētos pieteicēja atbildību pastiprinošos apstākļus, viņam nav iespējams piemērot arī Disciplināratbildības likuma 13.panta otrās daļas 1, 2., 3., 4. un 5.punktā paredzētos disciplinārsodus, jo pieteicēja prettiesiskās rīcības rezultātā nodarīts būtisks kaitējums svarīgām valsts un sabiedrības interesēm. Tāpat pieteicējam kā pārvaldes amatpersonai ir jāpilda nozīmīgi pienākumi, kas prasa precīzu rīcību, vienlaikus sagaidot tādu attieksmi ne tikai no citām amatpersonām, bet arī no ieslodzītajiem. Līdz ar to pieteicējam kā amatpersonai ir jābūt atbildīgam, godprātīgam, disciplinētam un orientētam uz rezultātu, rīcībai, lēmumiem un viedokļiem ir jābūt pamatotiem un izsvērtiem, balstītiem uz situācijas analīzi, objektīvos faktos un datos, pienākumus jāpilda atbildīgi un rūpīgi, apzinoties, ka ar savu darbību ietekmē pārvaldes darbību un kopīgo valsts pārvaldes darba rezultātu, kā arī jāspēj pieņemt skaidrus un pamatotus lēmumus un uzņemties atbildību par tiem, tāpat jāspēj atzīt savas kļūdas un uzņemties atbildību par tām.

No lietas materiāliem redzams, ka pieteicējs savas kļūdas ir atzinis tikai pēc lielas vilcināšanās (nesazinājās ar augstāku amatpersonu nekavējoties, bet tikai otrajā dienā pēc notikuma, kā arī ar savu rīcību maldināja Valsts policijas darbiniekus un kavēja patieso apstākļu noskaidrošanu).

[3.5] Pieņemot lēmumu, ir ņemts vērā gan pieteicēja raksturojums, gan dienesta gaita, kā arī tas, ka pieteicējs kā pārvaldes amatpersona zvērestu nodevis 2007.gada 2.janvārī, kas pamato to, ka šajā ilggadējā dienesta pildīšanas laikā pieteicējs ir ļoti labi zinājis savas kā pārvaldes amatpersonas tiesības, pienākumus, ētikas normas un vispārējo amatpersonu nozīmi valsts pārvaldes darbības īstenošanā. Tieši tāpēc rodas jautājums, kā pieteicējs, būdams ilggadējs un ar priekšzīmīgu dienesta gaitas raksturojumu esoša pārvaldes amatpersona, minētajā gadījumā varēja pieļaut prettiesisku rīcību, izdarot disciplinārpārkāpumu Disciplināratbildības likuma izpratnē.

[3.6] Pārvaldei, kas saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10.panta pirmo, trešo un ceturto daļu ir pakļauta likuma un tiesībām, darbojas normatīvajos aktos noteiktās kompetences ietvaros un savas pilnvaras izmanto tikai atbilstoši pilnvarojuma jēgai un mērķim, darbojas sabiedrības interesēs un, īstenojot valsts pārvaldes funkcijas, tai nav savu interešu, nav tiesiska pamatojuma savu personālsastāvu veidot no amatpersonām, kuras rada kaitējumu svarīgām valsts vai sabiedrības interesēm, diskreditē pārvaldi kopumā un mazina uzticību valsts pārvaldei. Tādējādi, lai panāktu ne tikai iestādes (pārvaldes), bet arī visas valsts kompleksu rīcību, izglītojot un audzinot pilsoņus likumpaklausīgā garā, kā pieteicējs to ir norādījis savā pieteikumā, pārvaldei, pieņemot lēmumus par disciplinārsoda piemērošanu amatpersonām, ir jāpieņem nepopulāri lēmumi, lai nodrošinātu leģitīma mērķa sasniegšanu, veicinot preventīvos pasākumus, lai nepieļautu līdzīgus pārkāpumus, kas, savukārt, nākotnē pārvaldes ietvaros veidotu vienotu konsekventu praksi attiecībā uz soda apmēru par līdzīgiem disciplinārpārkāpumiem, tādējādi nodrošinot tiesiskās vienlīdzības un samērīguma principu disciplinārsodam līdzīgās lietās.

[3.7] Atvaļināšana no dienesta ir pats smagākais disciplināratbildības soda veids, līdz ar to tas ir piemērojams vienīgi tajos gadījumos, ja konstatējams, ka jebkura cita soda piemērošana ir neatbilstoša un nesasniedz soda mērķi. Disciplinārlietas ietvaros konstatēts, ka pieteicēja prettiesiska

rīcība ir atstājusi negatīvu iespaidu uz attiecīgās pārvaldes struktūrvienības (/vieta/) reputāciju un uz disciplīnas ievērošanu struktūrvienībā, tādējādi secinot, ka pieteicējam turpmāk nav iespējams uzticēt pārvaldes amatpersonas funkciju izpildi, jo ar šādu uzvedību maz ticams, ka pieteicējs dienestā varētu sekmēt Sodu izpildes kodeksa 8.pantā norādīto soda izpildes mērķi, proti, efektīvi piemērot notiesātajam visus šajā kodeksā noteiktos soda izpildes noteikumus, tādējādi nodrošinot personas resocializāciju un tiesisku uzvedību pēc soda izpildes. Līdz ar to, pieņemot lēmumu, nebija pamata uzskatīt, ka konkrētajā gadījumā ir piemērojams vieglāks disciplinārsods, jo katrs no tiem ir saistīts ar dienesta gaitas turpināšanu, kas nav iespējams bez iestādes administrācijas un struktūrvienībā dienējošās amatpersonas (pieteicēja) savstarpējās sadarbības un uzticības.

Tādējādi konkrētajā gadījumā disciplinārsoda piemērošanas mērķis ir gan sodīt vainīgo personu (pieteicēju), gan arī preventīvi brīdināt citas amatpersonas, ko nav iespējams sasniegt ar līdzekļiem, kuri mazāk ierobežotu pieteicēja tiesiskās intereses. Sods piemērots, jo ar izraudzītā disciplinārsoda piemērošanu iepriekš minētais mērķis attiecībā uz pieteicēju var tikt sasniegts pilnīgi, savukārt attiecībā uz citu amatpersonu atturēšanu no disciplīnas pārkāpumu izdarīšanas situācija var tikt uzlabota. Disciplinārsods piemērots, ievērojot arī samērīguma principu, jo, pildot dienestu, amatpersonai ir jāapzinās sava individuālā un kolektīvā spēja ietekmēt sabiedrības uztveri, tāpat jāapzinās, ka viņas darbības ietekmē tiesībaizsardzības iestādi kopumā. Ņemot vērā labas pārvaldības principu, ir nepieciešams veicināt pārvaldes amatpersonu autoritāti un aizsargāt viņu reputāciju, nodrošinot efektīvu valsts pārvaldes organizāciju un darbību.

Disciplinārlietas izmeklēšanā konstatēts, ka pieteicēja rīcība ir diskreditējusi viņu pašu kā amatpersonu un pārvaldi kopumā, jo šāda rīcība sabiedrībai rada priekšstatu, ka pārvaldes amatpersonas var rīkoties prettiesiski. Līdz ar ko šāda priekšstata pastāvēšana rada neuzticību pārvaldes darbībai kopumā un šādas uzticēšanās atjaunošanai nepieciešams ilgs laiks un darbs. Tādējādi pieteicēja rīcība ir radījusi kaitējumu svarīgām valsts un sabiedrības interesēm. Jāņem vērā, ka prettiesiskās darbības ietvaros (no brīža, kad /pers. D/ alkohola reibuma ietekmē sāka vadīt automašīnu, līdz brīdim, kad automašīna nobrauca no braucamās ceļa daļas) varēja notikt negadījums ar vēl smagākām sekām, kas nebūtu tikai automašīnas iebraukšana dzīvžogā, bet tas varēja kļūt par negadījumu, kurā ir iesaistīti un cietuši cilvēki, automašīnai notriecot tos, kā rezultātā iznākums varēja būt arī letāls.

[4] Tiesas sēdē pieteicējs uzturēja pieteikumā ietverto prasījumu, pamatojoties uz tajā norādītajiem apstākļiem. Savukārt pārvaldes pārstāve tiesas sēdē pieteikumu neatzina, pamatojoties uz lēmumos un rakstveida paskaidrojumos norādītajiem apsvērumiem.

Motīvu daļa

[5] Tiesa, noklausoties procesa dalībnieku paskaidrojumus, izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, secina, ka pieteikums *ir noraidāms*.

[6] Ar lēmumu pārvaldes priekšniece atstājusi negrozītu sākotnējo lēmumu par disciplinārsoda – atvaļināšana no dienesta – piemērošanu pieteicējam. Tātad ar lēmumu par pamatotu atzīts gan /vieta/ secinājums, ka pieteicējs ir izdarījis disciplinārpārkāpumu, gan arī viņam piemērotais disciplinārsods. Savukārt pieteicējs pēc būtības piekrīt, ka ir izdarījis disciplinārpārkāpumu un tādēļ ir pelnījis arī disciplinārsodu, tomēr viņš nepiekrīt piemērotajam disciplinārsoda veidam (atvaļināšana no dienesta), uzskatot to par nesamērīgu ar faktiski notikušā apstākļiem.

Tādējādi tiesa izskatāmajā lietā vērtēs pieteicējam piemērotā disciplinārsoda samērību ar viņa izdarīto disciplinārpārkāpumu un tā nepieciešamību leģitīma mērķa sasniegšanai.

[7] Pieteicēja disciplinārpārkāpuma pamatā ir notikumi, kas norisinājās 2020.gada 24.oktobra vakarā un naktī uz 25.oktobri, kad /vieta/ Uzraudzības daļas jaunākais inspektors /pers. D/, būdams alkohola reibumā (minimālā alkohola koncentrācija izelpas gaisā 2 promiles), izraisīja ceļu satiksmes negadījumu.

Konkrēti (īss notikumu atstāstījums), 2020.gada 24.oktobra vakarā pieteicējs svinēja savu dzimšanas dienu pirtī, kas atrodas /adrese A/. Svinībās piedalījās arī pieteicēja kolēģi no /vieta/, tai skaitā /pers. D/ un /pers. F/, ar kuriem pieteicējs savus dienesta pienākumus tobrīd pildīja vienā dežūrmaiņā. Svinību laikā lietots alkohols, kā rezultātā /pers. D/ sācis uzvesties neētiski un konfliktējis ar citiem, bet uz aizrādījumiem par savu rīcību kļuvis izteikti agresīvs. Tā rezultātā pieteicēja kolēģi viens pēc otra devušies prom un ap plkst.23.30, kad pirtī bija palikuši tikai pieteicējs, /pers. D/ un /pers. F/, pieteicējs nolēma pasākumu beigt. No svinību vietas uz savām dzīvesvietām palikušie devās ar /pers. D/ piederošo automašīnu MERCEDES BENZ E220. Automašīnu vadīja tās īpašnieks /pers. D/, kurš, braucot pa /Nosaukums A/ ielu, virzienā no /Nosaukums B/ ielas uz /Nosaukums C/ ielu, /Nosaukums D/, netika galā ar tās vadību, nobrauca no ceļa braucamās daļas un iebrauca īpašuma /adrese B/ nožogojumā, to bojājot. Pēc negadījuma /pers. D/ sazvanījis evakuatoru un, kamēr to gaidījuši, trijatā (/pers. D/, /pers. F/ un pieteicējs) mēģinājuši izstumt no grāvja automašīnu, kas nav izdevies. Tāpēc /pers. D/ palūdzis pieteicējam pasaukt vēl kādu palīgu. Pieteicējs sazvanījis savu sievu, palūdzot viņai atsūtīt palīgā savu brāli /pers. G/, tomēr arī viņa palīdzība nebija pietiekama, lai automašīnu izstumtu uz ceļa, un tika gaidīts evakuators. Pēc kāda laika notikuma vietā ieradās Valsts policijas darbinieki, kuri uzsāka noskaidrot notikušā apstākļus. /pers. D/ noliedza, ka būtu vadījis automašīnu, norādot, ka to vadījusi viņam nepazīstama persona. /pers. F/ liecināja, ka automašīnā braucis kā pasažieris kopā ar /pers. D/ un, iespējams, vēl kādu. Savukārt pieteicējs Valsts policijas darbiniekiem paskaidroja, ka automašīnas vadītājs bijis skaidrā, viņš aizgājis pakaļ citai automašīnai, lai izvilktu /pers. D/ automašīnu, jo četratā tas neizdevās. Uz Valsts policijas darbinieka jautājumu, kā sauc automašīnas vadītāju, pieteicējs atbildēja, lai to prasot automašīnas īpašniekam, jo notikuma brīdī pieteicējs klāt nav bijis, negadījuma vietā atnācis tikai tad, kad viņam piezvanīts un lūgts atnākt palīgā izstumt automašīnu. 2020.gada 26.oktobrī ap plkst.11.00 pieteicējs vērsies pie sava tiešā priekšnieka /vieta/ Uzraudzības daļas priekšnieka /pers. E/, sarunā ar kuru izstāstījis par 2020.gada 24.oktobra svinībām un tam sekojošo ceļu satiksmes negadījumu, kuru alkohola reibumā izraisījis /pers. D/. Šajā sarunā pieteicējs arī norādījis, ka, baidoties no izrēķināšanās darbā, sniedzis nepatiesas liecības Valsts policijas darbiniekiem, tādēļ attiecībā par nepatiesas informācijas sniegšanu /pers. E/ ieteicis pieteicējam vērsties pie Tiesu nolēmumu un drošības daļas priekšnieka /pers. H/. Tajā pašā dienā /pers. H/ pieteicējam izskaidroja, ka viņa vietā stāstītu patiesību, jo pretējā gadījumā var iestāties atbildība par nepatiesu ziņu sniegšanu, tādā veidā apdraudot turpmāko dienestu /vieta/. Tādēļ /pers. H/ aicināja pieteicēju padomāt gan par savu turpmāko dienestu, gan arī par savu ģimeni, pieteicējs to sapratis un apņēmies rīkoties pareizi. Savukārt 2020.gada 29.oktobrī pieteicējs /vieta/ teritorijā uzrunājis /vieta/ priekšnieka vietnieku /pers. I/, sakot, ka ir gatavs doties uz Valsts policijas Cēsu iecirkni un izstāstīt taisnību par iepriekš minēto ceļu satiksmes negadījumu. /pers. I/ sarunā vēl pabrīdinājis pieteicēju par atbildību, kas iestāsies, sniedzot apzināti nepatiesu liecību, kā arī atgādinājis, ka jāievēro arī citi normatīvie akti, kuri ir saistoši pārvaldes amatpersonām, tādēļ uz policiju ir jādodas obligāti un jāsniedz patiesa liecība. Faktiskiem apstākļiem atbilstošu liecību par /pers. D/ izraisīto ceļu satiksmes negadījumu pieteicējs Valsts policijā sniedzis 2020.gada 6.novembrī.

[8] Pārvalde (sākotnēji arī /vieta/), novērtējot disciplinārlietas izmeklēšanas laikā iegūtos pierādījumus (pieteicēja ziņojumu, sūdzību un tās papildinājumu *(lietas 23. – 33. un 92.lapa)*, /vieta/ amatpersonu /pers. J/, /pers. F/, /pers. D/, /pers. H/, /pers. K/, /pers. E/, /pers. I/ un /pers. L/ ziņojumus *(lietas 90. un 91., 94. – 102.lapa)*, /vieta/ atsūtīto četru administratīvo pārkāpumu lietu dokumentu kopijas, tai skaitā pieteicēja, /pers. D/ un

/pers. F/ liecības, kā arī Valsts policijas darbinieku izdarītos videoierakstus no ceļu satiksmes negadījuma vietas *(lietas 71. – 73., 115. – 145.lapa)*, pieteicēja amata aprakstu un viņa raksturojumu *(lietas 109. – 112.lapa)*) un no tiem izrietošos apstākļus, secinājusi, ka pieteicējs apzināti nav veicis visas nepieciešamās darbības, lai atturētu /pers. D/ no pārkāpuma izdarīšanas, nekavējoties nebija informējis augstāku amatpersonu par notikušo dienesta disciplīnas pārkāpumu un apzināti ceļu satiksmes negadījuma vietā sniedza nepatiesas ziņas Valsts policijas darbiniekiem, tādā veidā nodarot valstij būtisku kaitējumu. Tomēr pieteicējs nepiekrīt šādam viņa izdarītā disciplinārpārkāpuma novērtējumam konkrētu apsvērumu dēļ, kurus tiesa turpmāk secīgi novērtēs.

[8.1] Pieteicējs nepiekrīt pārvaldes secinājumam, ka viņš nav veicis nekādas darbības, lai atturētu /pers. D/ no disciplinārpārkāpuma izdarīšanas. Pieteicējs norādījis, ka mēģinājis izdarīt visu, kas bija viņa spēkos, lai atturētu /pers. D/ no pārkāpuma izdarīšanas. Pieteicējs piedāvājis izsaukt taksometru, uz ko saņēmis noraidošu atbildi, pieteicējs aizrādījis viņam par agresīvu uzvedību, savukārt /pers. D/ automašīnā iekāpis, lai vēlreiz mēģinātu atturēt viņu no prettiesiskās rīcības. Tomēr tas nav izdevies, jo tikai iesaistoties Valsts policijai izdevās pārtraukt /pers. D/ rīcību.

Novērtējot šo pieteicēja iebildumu, tiesa secina, ka lietā nav neviena cita objektīvi pārbaudāma pierādījuma (izņemot paša pieteicēja stāstītais) tam, ka viņš būtu mēģinājis /pers. D/ atturēt no automašīnas vadīšanas alkohola reibumā. Turklāt, pat gadījumā, ja pieteicējs arī būtu /pers. D/ teicis iepriekš minēto, konkrētajos apstākļos šādu rīcību nevar uzskatīt par visām nepieciešamām no konkrētās situācijas izrietošajām darbībām, kas varēja atturēt /pers. D/ no pārkāpuma izdarīšanas. Pirmkārt, pieteicējs bija svinību organizētājs un nešaubīgi zināja, ka /pers. D/ no /Nosaukums E/ atbraucis ar savu automašīnu. Tāpat, ņemot vērā /pers. D/ uzvedību svinību laikā, nav šaubu, ka pieteicējs arī apzinājās viņa alkohola reibumu un to, ka ar savu automašīnu uz mājām viņš braukt nedrīkst, tomēr neko nedarīja, lai kāds no svinībās vēl esošajiem /pers. D/ nogādātu mājās. Otrkārt, apstākļos, kad /pers. D/, būdamas alkohola reibumā un agresīvi noskaņots, vēlējās kā vadītājs doties uz /Nosaukums E/ (attālums no pirts līdz /pers. D/ dzīvesvietai ir 26,5 km) ar savu automašīnu, pieteicējam bija jāapzinās šādas rīcības prettiesiskums un bīstamība, kādu tā var nodarīt gan automašīnā esošajiem, gan arī apkārtējiem iedzīvotājiem (viņu īpašumiem), kuri nonāktu /pers. D/ vadītās automašīnas tuvumā. Tāpēc pieteicēja pienākums bija to nepieļaut, veicot pasākumus pārkāpuma nepieļaušanai (Disciplināratbildības likuma $2.^1$ panta piektā daļa), piemēram, informējot Valsts policiju par šādu iespējamo prettiesisko rīcību un tās bīstamību, vai kādā citā veidā (paņemot automašīnas atslēgu, izlaižot riepai gaisu un tml.). Savukārt pieteicējs tā vietā iekāpa kā pasažieris /pers. D/ vadītajā automašīnā, pēc būtības ar savu rīcību atbalstot viņa prettiesisko rīcību. Treškārt, jau pēc notikušā ceļu satiksmes negadījuma pieteicējs nevis informēja par to Valsts policiju, lai nepieļautu turpmāku apdraudējumu no /pers. D/ kā autovadītāja puses, bet palīdzēja viņam mēģinājumos izstumt automašīnu no grāvja, pat organizēja un nodrošināja tam papildspēkus (sievas brālis) šajos mēģinājumos, kas kopumā liecina par atbalstu mēģinājumā slēpt /pers. D/ prettiesisko rīcību.

Tādējādi šo apstākļu kopums, pretēji pieteicēja uzskatam, apstiprina pārvaldes secinājumu, ka viņš nav veicis visas nepieciešamās darbības, lai atturētu /pers. D/ no pārkāpuma izdarīšanas.

[8.2] Attiecībā par nepatiesu ziņu sniegšanu Valsts policijas darbiniekiem ceļu satiksmes negadījuma vietā, pieteicējs tiesas sēdē skaidroja, ka, apzinoties situācijas nopietnību, kā arī satraukuma dēļ, ka ieradusies policija, viņš sniedzis Valsts policijas darbiniekiem ziņas, kas varēja izklausīties kā nepatiesas, bet tāds nav bijis viņa nodoms. Pieteicējs pateicis, ka notikuma vietā nav atradies, tomēr videoierakstā ir dzirdams, ka viņš policijas darbiniekiem ir pateicis, ka braucējs bijis /pers. D/. Proti, brīdī, kad policijas darbinieks teicis, ka viņiem ir video, kurā /pers. D/ ir atzinis, ka transportlīdzekļa vadītājs ir bijis viņš, tādēļ viņa vaina principā ir pierādīta, pieteicējs pateicis: „Nu jā, tad čalis ir atbraucis", tādā veidā piekrītot, ka vadītājs bijis /pers. D/.

Savukārt no lietā esošajiem videoierakstiem konstatējams, ka pieteicējs ceļu satiksmes negadījuma vietā vairākkārt Valsts policijas darbiniekiem sniedzis nepatiesas ziņas. Proti, plkst.01.13 pieteicējs norādījis, ka automašīnas vadītājs aizgājis meklēt kaut kādu mašīnu, kas varētu izvilkt, bet neviens pagaidām nav atnācis. Pēc tam uz policista jautājumu, vai kopā „tusējī" ar vadītāju, pieteicējs atbildēja, ka nē, ar vadītāju nav „tusējis". Vadītājs bijis skaidrā, bet aizgājis pakaļ automašīnai, lai varētu izvilkt ārā avarējušo automašīnu. Uz policijas darbinieka jautājumu, kā sauc vadītāju, pieteicējs atbildēja, ka tas jāprasa automašīnas īpašniekam. Uz policista jautājumu, vai pieteicējs bija klāt, kad tas notika, pieteicējs atbildēja, ka nē, viņam pazvanīts, lai atnāk un palīdz izstumt, dzīvojot tepat /Nosaukums F/ ielā. Arī vēlāk, plkst.01.46, pieteicēja teiktais nebija mainījies, jo viņš policijas darbiniekam teica, ka atnācis palīdzēt. Cik pieteicēja spēkos bijis, tik arī darījis, pasaucis arī sievas brāli, lai palīdz. Tātad, pretēji pieteicēja skaidrotajam, videoierakstā dzirdamais liecina par viņa nodomu (nevis, piemēram, neveiklu izteicienu) sniegt nepatiesas ziņas, lai Valsts policijas darbinieki neuzzinātu to, kurš bijis patiesais avarējušās automašīnas vadītājs. Savukārt pieteicēja stāstītais, ka viņš nav bijis šīs automašīnas pasažieris, ļauj izvairīties no liecību sniegšanas administratīvā pārkāpuma lietā, līdz ar to arī no kaitīgām sekām, kuras varētu iestāties, sniedzot nepatiesu liecību. Tāpat videoierakstā dzirdamais (plkst.01.46 policijas darbinieks norādījis, ka čalis pats pateicis, ka pie stūres braucis nopietnā „pālī". Šo dzirdot, pieteicējs jautājis policijas darbiniekam, vai tas viss esot ierakstīts ar kameru, uz ko saņēmis atbildi, ka jā. Tad sekojis pieteicēja rezumējums, ka tad čalis atbraucis.) neapstiprina pieteicēja viedokli, ka viņš policijas darbiniekiem ir pateicis, ka braucējs bijis /pers. D/.

[8.3] Pieteicējs nepiekrīt arī pārvaldes secinājumam, ka viņš nav izpildījis pienākumu, nekavējoties informēt augstāku amatpersonu par notikušo dienesta disciplīnas pārkāpumu, jo nākamajā darba dienā (2020.gada 26.oktobrī) pieteicējs par notikušo informējis /vieta/ Uzraudzības daļas priekšnieku /pers. E/. Tāpat pieteicējs nepiekrīt pārvaldes secinājumam, ka sarunu ar /pers. E/ viņš uzsācis tikai pēc Uzraudzības daļas priekšnieka iniciatīvas.

Novērtējot šos pieteicēja apsvērumus, tiesa izskatāmajā lietā negūst tiem apstiprinājumu. Pirmkārt, Disciplināratbildības likuma $2.^1$ panta piektajā daļā noteiktais pienākums, nekavējoties informēt augstāku amatpersonu par notikušo dienesta disciplīnas pārkāpumu, nozīmē atbilstošu rīcību bez liekas vilcināšanās jeb objektīvas kavēšanās. Tātad konkrētajos apstākļos pieteicēja pienākums informēt augstāku amatpersonu bija jau tad, kad pēc viņa vārdiem neizdevās atrunāt no automašīnas vadīšanas /pers. D/. Tomēr pieteicējs to neizdarīja ne pirms /pers. D/ sāka vadīt automašīnu, ne arī uzreiz pēc ceļu satiksmes negadījuma. Pieteicējs to izdarīja tikai aiznākošajā dienā, kad viņa tiešais priekšnieks /pers. E/ jau aptuveni diennakti bija informēts par notikušo. Līdz ar to pamatota ir pārvaldes norāde, ka pieteicējs bija ieņēmis nogaidošu pozīciju, vērtējot situācijas attīstību, lai tālāk rīkotos atbilstoši savām interesēm. Otrkārt, savā ziņojumā /pers. E/ norādījis, ka 2020.gada 25.oktobrī saņēmis informāciju no /vieta/ Uzraudzības daļas jaunākās inspektores par /pers. D/ nakts braucienu pēc pieteicēja organizētā pasākuma, kas beidzies ar policijas klātbūtni. Tāpēc, kad pieteicējs 2020.gada 26.oktobrī ap plkst.11.00 ienācis pie viņa kabinetā un gribējis kaut ko teikt, bet īsti nav varējis izdomāt ko un cik daudz, /pers. E/ licis pieteicējam manīt, ka par notikušo ir informēts, atgādinot viņam gan par amatpersonas pienākumu ziņot vadībai par prettiesisku rīcību darba vietā un ārpus tā, gan arī par kriminālatbildību, kas var iestāties, sniedzot nepatiesas ziņas. Tikai pēc šī atgādinājuma pieteicējs sācis stāstīt par notikumiem viņa rīkotajā dzimšanas dienas pasākumā un pēc tā. Tādējādi pamatota ir pārvaldes norāde, ka atklātu sarunu par notikušo pieteicējs ar /pers. E/ uzsācis tikai pēc Uzraudzības daļas priekšnieka iniciatīvas.

[8.4] Pieteicējs norādījis, ka /pers. D/ bijis viņa tiešais priekšnieks derīgumaiņā, tādēļ pieteicēju /pers. D/ varēja ietekmēt gan tieši dienestā, gan arī ārpus tā, un pieteicējam doti nepārprotami norādījumi par liecību sniegšanu dienestā un Valsts policijā, proti, visā notikumu gaitā pieteicējs izjutis no /pers. D/ spiedienu. Tātad pieteicējs savu rīcību skaidro ar iespējamo bosingu no /pers. D/ puses.

Saskaņā ar pieteicēja amata aprakstu viņa tiešais priekšnieks bija Uzraudzības daļas priekšnieks (tāpat kā jaunākajam inspektoram /pers. D/), savukārt, veicot pienākumus dežūrmaiņas sastāvā, pieteicējs bija pakļauts /vieta/ priekšnieka dežūrējošajam palīgam vai viņa palīgam – maiņas vecākajam. Uzraudzības daļas jaunākais inspektors /pers. D/ tobrīd pildījis maiņas vecākā pienākumus. Tātad, lai arī pieteicējam bija zināma pakļautība

/pers. D/ kā maiņas vecākajam, tomēr nepamatotas ietekmes gadījumā viņam vienmēr bija iespēja vērsties pie saviem tiešajiem priekšniekiem, kuri vienlaicīgi bija arī /pers. D/ tiešie priekšnieki. Turklāt, kā pamatoti ir norādījusi pārvalde, amatpersona darbojas savas kompetences ietvaros un savus pienākumus pilda un tiesības īsteno patstāvīgi (Valsts pārvaldes iekārtas likuma 32.panta pirmā daļa), savukārt pieteicējs demonstrējis nespēju patstāvīgi pieņemt lēmumu un attaisno to ar šķietamu /pers. D/ ietekmi, kaut gan Ētikas kodeksa 15.punktā skaidri noteikta amatpersonas rīcība gadījumā, ja viņš saņēmis pretlikumīgu rīkojumu – vērsties pie augstākas amatpersonas.

[8.5] Pieteicējs norādījis, ka, sniedzot liecību Valsts policijā, viņš apliecinājis savu lēmumu ar atbilstošu rīcību, sniedzot patiesu informāciju, kas norāda uz labticību un apliecina viņa labo raksturojumu un vēlmi rīkoties iestādes interesēs.

Tomēr tiesa negūst apstiprinājumu šiem pieteicēja apgalvojumiem. Proti, kā jau tiesa secināja iepriekš, pieteicējs nevis nekavējoties par notikušo informējis augstāku amatpersonu, bet bija ieņēmis nogaidošu pozīciju, /pers. E/ informējot tikai aiznākamajā dienā ap plkst.11.00, turklāt pēc Uzraudzības daļas priekšnieka iedrošinājuma. Savukārt patiesu liecību Valsts policijā pieteicējs sniedza tikai 2020.gada 6.novembrī, tātad vēl 11 dienas vēlāk pēc sarunas ar /pers. E/ un /vieta/ Drošības un tiesu nolēmumu izpildes daļas priekšnieku /pers. H/, kurš izskaidrojis par atbildību, kas var iestāties par nepatiesu ziņu sniegšanu, kā rezultātā tiktu apdraudēts turpmākais pieteicēja dienests /vieta/. Turklāt 2020.gada 29.oktobrī pieteicējs vēl nebija galīgi pārliecināts par nepieciešamību doties uz Valsts policiju un izstāstīt taisnību par notikušo, jo sarunā ar /vieta/ priekšnieka vietnieku /pers. I/ viņš norādīja uz savām bailēm no /pers. D/ mobinga darba vietā un citu kolēģu attieksmi par draugu „nodošanu". Tādējādi pieteicēja gadījumā nav konstatējama vēlme rīkoties ne labticīgi, ne arī iestādes interesēs. Pieteicējs konkrētajā gadījumā rīkojies tikai un vienīgi savās interesēs, turklāt pēc vairākkārtējām augstāku amatpersonu tiešām norādēm uz iespējamo atbildību, sniedzot nepatiesas liecības, kā arī šādas rīcības ietekmi uz pieteicēja turpmāko dienestu.

[8.6] Pieteicējs nepiekrīt dienesta secinājumam, ka disciplinārpārkāpums izdarīts tīši, jo viņam nebija nodoma slēpt /pers. D/ izdarīto pārkāpumu. Tomēr lietas materiāli liecina par pretējo. Pieteicējs apzinājies nebija informējis Valsts policiju un augstāku amatpersonu par /pers. D/ nodomu rīkoties prettiesiski. Tā vietā pieteicējs apzinājies iesēdās /pers. D/ vadītajā automašīnā, neskatoties uz to, ka apzinājās viņa atrašanos alkohola reibumā, kas nav savienojams ar automašīnas vadīšanu. Tālāk jau pēc ceļu satiksmes negadījuma pieteicējs apzinājies mēģināja izstumt atpakaļ uz ceļa /pers. D/ automašīnu, kas ar lielu iespējamību varēja rezultēties ar secīgu prettiesisku darbību – negadījuma vietas atstāšanu. Turklāt automašīnas izstumšanas procesā pieteicējs apzinājies iesaistīja savu māsas brāli. Secīgi jau laikā, kad negadījuma vietā ieradās Valsts policijas darbinieki, pieteicējs apzinājies tiem sniedza nepatiesas ziņas. Tādējādi pieteicējs disciplinārpārkāpumu izdarījis tīši, turklāt viņa rīcības motīvs bija /pers. D/ izdarītā pārkāpuma slēpšana, jo pieteicējs apzinājās savu līdzatbildību šajos notikumos. Tieši šī iemesla dēļ pieteicējs arī ieņēmis nogaidošu pozīciju, vērtējot situācijas attīstību, un patiesos notikušā apstākļus atklājis tikai tad, kad par notikušo kļuvis zināms /vieta/ vadībai.

[9] Disciplināratbildības likuma 13.panta pirmā un otrā daļa noteic, ka disciplinārsoda mērķis ir sodīt vainīgo amatpersonu un panākt, lai tā un citas amatpersonas ievērotu dienesta disciplīnu un atturētos no disciplinārpārkāpumu izdarīšanas *(pirmā daļa)*. Amatpersonai var piemērot šādus disciplinārsodus: 1) piezīmi; 2) rājienu; 3) mēneša amatalgas samazināšanu par 10–20 procentiem no mēneša amatalgas uz laiku no viena mēneša līdz sešiem mēnešiem; 4) pazemināšanu dienesta pakāpē par vienu pakāpi uz laiku no sešiem mēnešiem līdz vienam gadam; 5) pazemināšanu amatā; 6) atvaļināšanu no dienesta *(otrā daļa)*. Savukārt minētā likuma 15.panta pirmā daļa noteic, ka, piemērojot disciplinārsodu, ņem vērā disciplinārpārkāpuma izdarīšanas apstākļus, disciplinārpārkāpuma raksturu, disciplinārpārkāpuma radīto zaudējumu un kaitējumu, amatpersonas vainas formu, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus, disciplinārsoda piemērošanas lietderības apsvērumus (vai pārkāpums nav mazsvarīgs, vai tas ir radījis nelabvēlīgas sekas), piemērojamā disciplinārsoda samērīgumu ar izdarīto disciplinārpārkāpumu.

Konkrētajā gadījumā pieteicējam piemērots bargākais Disciplināratbildības likumā paredzētais disciplinārsods – atvaļināšana no dienesta. Šāda disciplinārsoda pamatā, pirmkārt, ir sprieduma iepriekšējā punktā minēto apstākļu kopums, kas liecina par to, ka pieteicējs disciplinārpārkāpumu izdarījis ar nodomu. Otrkārt, ņemts vērā gan pieteicēja pozitīvais rakturojums, gan arī Disciplināratbildības likuma 9.panta otrajā daļā noteiktais atbildību mīkstinošais apstāklis – vainas atzīšana. Tomēr vainas atzīšanas jautājumā vērā ņemams tas, ka pieteicējs to izdarījis tikai tad, kad par notikušo kļuvis zināms /vieta/ vadībai. Treškārt, pieteicēja rīcībā konstatējams Disciplināratbildības likuma 10.panta 2.punktā noteiktais atbildību pastiprinošais apstāklis – amatpersonas tīša disciplinārpārkāpuma dēļ valstij nodarīts būtisks kaitējums. Valsts pārvaldei un arī pārvaldei ir jārūpējas, lai dienestā atrastos personas ar nevainojamu reputāciju, atbildīgas un godīgas amatpersonas, kuras spētu pieņemt izsvērtus lēmumus. Savukārt pieteicējs konkrētajos apstākļos ir zaudējis pārvaldes uzticību, jo nav zināms, kurā brīdī viņš turpmāk būs patiess, turklāt pieteicējs ir viegli ietekmējams, ja reiz spēj slēpt ne tikai savu līdzdalību notikumā, bet arī sniegt nepatiesas ziņas par citu personu izdarītajiem pārkāpumiem. Pieteicēja amata pienākumos ir uzraudzīt nepilngadīgos ieslodzītos, konstatēt viņu pārkāpumus un par to ziņot augstākai amatpersonai. Attiecīgi pieteicēja rīcība ceļu satiksmes negadījuma noformēšanas laikā liecina par to, ka arī dienesta pienākumu pildīšanas laikā viņš var sniegt nepatiesu informāciju, ja notikumam nav citu liecinieku. Savukārt nedz /vieta/, nedz arī pārvalde nevar nodrošināt pieteicēja pienākumu izpildes pastāvīgu kontroli, citādi tai zūd iespēja izpildīt Ieslodzījuma vietu pārvaldes likumā noteiktos uzdevumus, kā arī zūd jēga amatpersonas statusa būtībai – rīkoties patstāvīgi atbilstoši pilnvarojuma jēgai un mērķim. Lai gan notikumi risinājušies ārpus noteiktā dienesta pienākumu izpildes laika, tas nemaina to, ka pārvalde zaudējusi uzticību amatpersonai, pieteicēja rīcība diskreditē iestādi un mazina uzticību valsts pārvaldei. Savukārt sabiedrības uzticība valsts pārvaldei un arī pārvaldei ir balstīta sabiedrības paļāvībā, ka primāri jau pašas pārvaldes amatpersonas, pildot dienesta pienākumus, kontrolē savas rīcības un lēmumu tiesiskumu un ētiskumu. Tāpat sabiedrība paļaujas, ka prettiesiskas un neētiskas amatpersonas rīcības gadījumā noteikta mehānisma ietvaros tas tiks izmeklēts, vajadzības gadījumā pakļaujot amatpersonu disciplinārai atbildībai, vai, noziedzīga nodarījuma gadījumā, krimināatbildībai. Ja sabiedrība ir pārliecināta, ka pārkāpumi amatpersonu rīcībā tiks pienācīgi izmeklēti, tai aug paļāvība, ka amatpersonu darbības ir tiesiskas. Šāda sabiedrības paļāvība veidojas atbilstoši informācijai, ko sabiedrība saņem par amatpersonu darbību, kā arī par iespējamiem pieļautajiem pārkāpumiem un to izmeklēšanu. Savukārt saskaņā ar Disciplināratbildības likuma 11.panta trešo daļu, ja disciplinārpārkāpuma dēļ ir radīts kaitējums svarīgām valsts vai sabiedrības interesēm un šo kaitējumu nav iespējams novērst, novēršot attiecīgā disciplinārpārkāpuma tiešās sekas, tas uzskatāms par būtisku kaitējumu valstij. Ceturtkārt, vispārēji ir atzīstams, ka amatpersonai, ja tā vēlās pildīt valsts dienestu, ir jāpieņem tādi uzvedības ierobežojumi, kas var šķist apgrūtinoši. Tiklab šie paši ierobežojumi attiecas ne tikai uz amatpersonas profesionālo darbību, bet arī uz privāto dzīvi. Tas neliedz amatpersonai baudīt demokrātiskas valsts pilsonim starptautiskajos un konstitucionālajos tiesību aktos paredzētās pamattiesības un pamatbrīvības, taču, baudot tās, amatpersonai vienmēr jāuzvedas tā, lai saglabātu sava amata godu. Šādi amatpersonas ierobežojumi ir noteikti gan Disciplināratbildības likumā, gan arī Ētikas kodeksā. Konkrētajā gadījumā ir ievērots līdzsvars starp pieteicēja un sabiedrības interesēm, jo pārvaldes amatpersonas amata pienākumus pilda sabiedrības interesēs. Līdz ar to amatpersonām jārīkojas tā, lai nostiprinātu cieņu un uzticību valsts pārvaldei kopumā. Tas nozīmē, ka arī pieteicējam ir jābūt ar nevainojamu reputāciju un atbildīgi jāpilda Dienesta gaitas likumā noteiktie amatpersonas vispārīgie pienākumi, ko pieteicējs nav darījis. Piektkārt, ar pieteicējam piemēroto disciplinārsodu tiks sasniegts arī tā audzinošais mērķis – novērst līdzīgus gadījumus pārvaldē. Turklāt amatpersonas ētiskai, atbildīgai un godīgai rīcībai ir jākļūst par vienu no būtiskākajiem nosacījumiem dienestam pārvaldē. Ja pieteicējam piemērotu citu disciplinārsodu, tad citām /vieta/ amatpersonām varētu rasties pārliecība, ka ne visām amatpersonām dienestā jābūt atbildīgām un godīgām.

[10] Novērtējot pieteicējam piemērotā disciplinārsoda pamatotību un samērīgumu, tiesa to atzīst par atbilstošu un samērīgu viņa izdarītajam

disciplinārpārkāpumam.

Tiesa piekrīt pārvaldes (/vieta/) apsvērumiem gan par disciplinārpārkāpuma izdarīšanu ar nodomu, gan par apstākļiem, kuri ietekmējuši pieteicēju atzīt vainu, kas kopumā liecina, ka pie vainas atzīšanas pieteicējs nenonāca savas rīcības nožēlas dēļ, bet gan situācijai attīstoties, saprotot, ka tas pēc būtības ir vienīgais veids kā turpināt dienestu /vieta/. Tāpat tiesa piekrīt, ka pieteicējs ar savu rīcību ir diskreditējis valsts pārvaldi, radot valstij būtisku kaitējumu. Administratīvo tiesu judikatūrā atzīts, ka pret amatpersonu izvirzāmās prasības ir augstākas nekā parastam valsts iedzīvotājam, tādēļ tai jāievēro augstas uzvedības kultūras normas, lai apstiprinātu savu godīgumu un atbildību. Tāpēc amatpersonai ir jāpieņem tādi uzvedības ierobežojumi, kas parastam pilsonim var šķist apgrūtinoši, tas jādara pēc brīvas gribas, turklāt šie ierobežojumi attiecas gan uz profesionālo darbību, gan privāto dzīvi. Tādēļ, lai gan pārvaldes amatpersona, tāpat kā jebkurš cits, bauda demokrātiskas valsts pilsonim starptautiskajos un konstitucionālajos tiesību aktos paredzētās pamattiesības un pamatbrīvības, taču, baudot tās, amatepersonai vienmēr jāuzvedas tā, lai saglabātu sava amata godu *(sal. sk. Augstākās tiesas apkopojuma „Tiesu prakse lietās par valsts dienestu, 2007. – 2015.gads" 81.lpp)*. Kaut arī pieteicēja disciplinārpārkāpums nav radījis tiešu ietekmi uz dienesta pienākumu izpildi, tomēr viņa rīcība rada neuzticību pieteicēja godprātībai kopumā, tai skaitā dienesta pienākumu turpmākajā izpildē, kas būtiski var ietekmēt ieslodzīto uzraudzības funkciju, līdz ar to arī sabiedrības drošību. Savukārt pieteicēja pozitīvais raksturojums konkrētajos apstākļos nevar atsvērt uzticības zaudēšanu.

Tādējādi, tiesas ieskatā, tieši šāds disciplinārsods – atvaļināšana no dienesta – nodrošina Disciplināratbildības likuma 13.panta pirmajā daļā noteikto mērķi – sodīt vainīgo amatpersonu un panākt, lai citas amatpersonas ievērotu dienesta disciplīnu un atturētos no disciplinārpārkāpumu izdarīšanas.

[11] Ievērojot visu iepriekš minēto, tiesa pārvaldes lēmumu atzīst par pamatotu un tiesību normām atbilstošu, bet pieteicēja pieteikumu noraida.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246. – 251.pantu, 289. – 291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt /pers. A/ pieteikumu par Ieslodzījuma vietu pārvaldes 2021.gada 23.aprīļa lēmuma Nr.IP-1.9-15D atcelšanu.

Tiesas spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Valmieras tiesu namā.

Spriedums sastādīts 2021.gada 11.oktobrī.

Tiesnesis G.Ploriņš